

Ο ΦΑΟΥΣΤ

Ένας κοσμογυρισμένος Ρωμιός που ετύχησε να ιδεί τον «Φάουστ» και στο Βερολίνο και σ' άλλα φημισμένα θέατρα της Εύρώπης, μας έλεγε την Κυριακή βράδυ, στο φουαγιέ του Βασιλικού, ύστερ' από την παραμυθένια νύχτα της Βαλπούργης, πώς για την Αθήνα ή παράσταση του «Φάουστ» είναι μια πρόδο σημαντική, που μονάχ' αυτή είναι αρκετή να τήνε βάλει πλάι σε κάθε πόλη της Εύρώπης που γέρασε πιά στον πολιτισμό.

Την παρατήρηση του κοσμογυρισμένου Ρωμιού δεν τήνε βρήκαμε καθόλου υπερβολική. Ο άνθρωπος αυτός, σκεπτήκαμε, είδε κι άλλον κόσμο, καταλαβαίνει κι από Τέχνη, είναι κι άνθρωπος που δε φοβάται, όπως το παθαίνουμε οι περισσότεροι Ρωμιοί, να λείπει το καλό—πάει λοιπόν να πει πώς έχει δικιο και πώς έτσι θάνατο το πράμα.

Μια κρίση λοιπόν αυτή για την παράσταση. Έχουμε τώρα κι άλλη μια—Ρωμιός κι ο δεύτερος κριτικός—για το άθλιτο έργο:

—Όποιος δε θαμάζει τον «Φάουστ», μά τοι μάει και να τόνε κρίνει, είναι γαϊδάρης!

Κρίση για την μετάφραση δὲν κάνουμε. Ο κ. Χατζόπουλος, μαθαίνουμε, έδωσε στο «Νουμά» δύο τρία κομμάτια απ' αυτή κι όσοι καταλαβαίνουν από ποίηση ως τὰ κρίνουν.

Ένα από τὰ κομμάτια που θά δημοσιέψει στο σημερινό φύλλο ο «Νουμάς», είναι και το τραγούδι της Ανέμης. Αντιγράφουμε δὼ τις τέσσερις πρώτες στροφές του ίδιου τραγουδιού από μια άλλη, τυπωμένη, μετάφραση και σχολνοῦμε το στίχο μας:

Οἱμοι, ἡρεμίαν
οὐδαμοῦ εὐρίσκω!
Ἄλγος τὴν καρδίαν
μοῦ συντρίβει! Θρήσκω!

Ὅπου λείπ' ἐκεῖνος,
εἰ ἐμὲ κλαυθμών!
Ἦς ὁ κόσμος θρηῆνος,
ἄπειρος κευθμών!

Ἦσα μοι δονεῖται
φεῦ! ἡ κεφαλή!

Καὶ ὁ νοῦς κλονεῖται,
καὶ μὲ κύρπλβει!

Δι' ἐκεῖνον μίνω
ἐπὶ τῆς φλιάς,
δι' αὐτὸν πηγαῖω
εἰς τὰς ἡγιάς!

Ο κριτικός τῶν σαλονιῶν κ. Πῶπ ἀποκάλεσε τὴ γλώσσα που μεταχειρίστηκε ὁ Χατζόπουλος στὴ μετάφρασή του, «γλώσσα τῆς ταβέρνας». Ἄν εἶναι γλώσσα τῆς ταβέρνας αὐτὴ, τότε ἡ γλώσσα τοῦ «Οἱμοι ἡρεμίαν» εἶναι γλώσσα τῶν σαλονιῶν. Μήπως θὰ μᾶς πείτε ὕστερ' ἀπ' αὐτὴν τὴν παρατήρηση, παρακαλοῦμε, πὼς δὼ κι ἔμπροσθ' ἂν πηγαῖνετε στὶς ταβέρνες γιὰ νὰκούτε τὴν εὐγενικὴ γλώσσα καὶ θὰ φύγετε μίλλια καὶ μίλλια ἀπὸ τὰ σαλόνια που μιλάνε γλώσσα βρώμικη, που πέφτουν ἀπὸ πάνω τῆς, σὰ σκουλήγια, κί φλιαὶ καὶ οἱ κευθμώνες;

Ὅ,τι κατάρρε ὁ Χατζόπουλος με τὴν εὐγενικὴ, με τὴν ἐμπνευσμένη, με τὴ ζωντανὴ μετάφρασή του, εἶνε μεγάλο, πλὴν μεγάλο. Δὲν ἐσεβάστηκε μοναχὰ τὸν Γκαίτε καὶ δὲ μᾶς ἐχάρισε μοναχὰ πιστὸ κ' εὐσυνείδητο «ἐκμαγεῖο» τοῦ μεγάλου ἔργου, μὰ καὶ μᾶς ἔκανε νὰ χαροῦμε τὴν ὁμορφάδα καὶ τὴ λεβεντικὴ τῆς γλώσσας μᾶς τῆς ζωντανῆς, τῆς ἐθνικῆς μᾶς γλώσσας, που ἀποδείχτηκε μὴ ἀκόμη φορὰ ἰκανὴ νὰ ντίσει με πλοῦσια καὶ φανταχτερὴ ρομειὰ καὶ τᾶριστοκρατικώτερο κορμί.

Σὲ τέτια χέρια ἂν ἔπεφτε κ' ἡ Ὀρέστεια, δὲ θὰ γινόντουσαν τὰ περσινὰ μασκαραλήκια κι ὁ κόσμος θὰ καπέλωνε τοὺς δασκάλους μόλις κάνανε νὰ τοῦ μιλήσουνε γιὰ βεβήλωτη τοῦ ἀρχαίου τραγικοῦ.

ΚΑΠΙΟΣ